

HUSLAB	PALVELUTUOTANTO, TYÖOHJE
	Sivu 1(2)
	Versio: 12.10.2011
	Laatija: Sirpa Salomaa 12.10.2011
	Tarkastaja: Reetta Neuvonen 12.10.2011
	Hyväksyjä: Pirkko Koukila-Kähkölä 12.10.2011
PREANALYTIKKA	
Bakteriologiset näytteet	
Sieni, viljely (pintanäyte)	

Sieni, viljely (pintanäyte)

Iho, hiuspohja ja parta, kynnet, silmä, nenä-, nielu-, suu- ja muut limakalvot sekä korvakäytävä.

Tutkimuspyyntö

3509 Sk-SienVi, Sk-Sieni, viljely

Tutkimuspyynnöstä tulee ilmetä potilastietojen lisäksi näytteen laatu, -ottopaikka ja -aika sekä taustatietoja; kliininen diagnoosi, lääkitys, mahd. altistava tekijä, epäily tartunnan aiheuttajasta.

Potilaan esivalmistelu

Näytteenottoa edeltävän sienilääkityksen suositeltavat lääkitystauot:

	Paikallishoito	Lakkaushoito	Sisäinen lääkitys
Iho	2 viikkoa		2 kuukautta
Kynsi	6 viikkoa	3 kuukautta	6 kuukautta

Ruokailua, juomista ja suu- ja nielutulehdusten oireiden lievittämiseen tarkoitettujen desinfioiden tablettien nauttimista pitäisi myös välttää ennen suusta otettavaa sieninäytteen ottoa.

Välineet

- geelikuljetusputket, purkit, putket, hiospäiset objektilasit
- ihon puhdistusaineet
- näytteenottovälineet; kyretti, kertakäyttöveitsi, sakset, atulat, näytteenottotikut

Näytteenotto

Näytteenottokohta	Välineet	Säilytys ja lähetys
limakalvoerite, korvakäytävä, rikkonainen ihoalue	80% alkoholi, keittosuola, näytteenottotikkuja	geelikuljetusputki tai koeputki + keittosuolaa + ilmakeivattu objektilasi silmä- ja korvanäytteistä
ihohilse sairaan ja terveen alueen rajalta, hiuspohjasta ja parrasta hilsettä sekä karvojen tyviosia juurineen	80% alkoholi, keittosuola, kyretti, kertakäyttöveitsi, sakset, atulat	koeputki tai -purkki, pahvinen kuljetuskotelo
kynsien hienojakoista hilsettä kynsilevyn alapuolelta sairaan ja terveen rajalta	80% alkoholi, kynsipihdit, sakset, kertakäyttöveitsi, kyretti, atulat	koeputki tai -purkki, pahvinen kuljetuskotelo

Bakteriologiset näytteet

Sieni, viljely (pintanäyte)

Sieniviljely iholta: Näytealue puhdistetaan 80% spriillä kontaminaatioiden estämiseksi. Veitsellä tai saksien terällä irrotetaan mahdollisimman paljon hilsettä terveeseen ja sairaan alueen rajalta. Mukaan leikataan myös mahdollisia rakkulan kattoja ihottuma-alueelta. Hiuspohjasta ja parrasta näytteeksi leikataan/nypittää karvojen tyviosia juurineen.

Rikkonainen ihoalue: Puhdistus vedellä tai keittosuolaliuoksella. Näyte otetaan hankaamalla keittosuolalla tai kuljetusputken agarilla kostutetulla pumpulitikulla ihoaluetta. Tikku laitetaan geelikuljetusputkeen tai koeputkeen, johon on lisätty muutama tippa keittosuolaa kuivumisen estämiseksi.

Kynnet: Puhdistus 80% spriillä. Tarvittaessa kynttä voidaan liottaa vedessä kynnen pehmentämiseksi. Kynnen kärkiosa leikataan pois, koska siinä ei ole elävää sientä. Sieni on usein kynnen alla, joten veitsellä, saksien kärjellä tai kyretillä otetaan näytettä kynsilevyn alapuolelta mahdollisimman syvältä sairaan ja terveeseen kynnen raja-alueelta. Näytettä otetaan mahdollisimman runsaasti. Hienojakoinen raape on välttämätön natiivitutkimusta varten.

Limakalvonäytteet ja korvakäytävä: Näyte otetaan vanutikulla. Tikkua pyöritetään ja hangataan voimakkaasti limakalvoa/ihoa vasten niin, että näytteeseen saadaan mukaan epiteelisoluja. Jos geeliputkea ei ole käytettävissä, näytetikun voi laittaa kuivaan putkeen, johon lisätään muutama tippa steriiliä keittosuolaliuosta näytteen kuivumisen estämiseksi. Näin otettu näyte olisi saatava laboratorioon saman päivän aikana. Lisäksi silmä- ja korvakäytävästä otetaan erillisellä tikulla näytettä siveilylasille natiivitutkimusta varten.

Näytteen säilytys

Näytteet toimitetaan mahdollisimman nopeasti eteenpäin. Kaikki sieninäytteet tulisi saada laboratorioon kolmen vuorokauden kuluessa. Näytteet säilytetään huoneenlämmössä, yli vuorokauden säilytettävät geelikuljetusputkinäytteet jääkaapissa.

Tiedustelut: puh. 09 471 76290.